

กิริยาภิธาน แบบฝึกหัดที่ ๑ องค์ประกอบของกิริยาภิธาน

๑. กิตก์คือ.....

.....

๒. หัวใจสำคัญของกิตก์คือ.....

.....

๓. กิตก์แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ๑).....

๒).....

๔. นามกิตก์มี ๒ ประเภท คือ ๑).....

๒).....

๕. กิริยาภิธานมี ๓ ประเภท คือ ๑).....

๒).....

๖. กิริยาภิธานที่ใช้เป็นกริยาในระหว่างประกอบด้วยปัจจัย ๖ ตัว คือ

๑).....

๒).....

๓).....

๔).....

๖. กิริยาภิธานที่ใช้เป็นกริยาคุณพากย์ประกอบด้วยปัจจัย ๓ ตัว คือ

๑).....

๒).....

๓).....

๗. กิริยาภิธานที่ใช้เป็นคุณนามได้ประกอบด้วยปัจจัย ๗ ตัว คือ

๑).....

๒).....

๓).....

๔).....

๕).....

๖).....

๗).....

๘. ในภาษาบาลีมีกริยาอยู่ ๒ ประเภท คือ

๑).....

๒).....

๙. กิริยาภิธานหมายถึง.....

.....

๑๐. กิริยากริยาศัพท์มีองค์ประกอบ ๖ อย่าง คือ

- ๑).....
- ๒).....
- ๓).....
- ๔).....
- ๕).....
- ๖).....

๑๑. ในกิริยากริยาศัพท์แบ่งกาลออกเป็น ๒ กาล คือ

- ๑).....
- ๒).....

๑๒. ปัจจุบันกาลแบ่งเป็น ๒ คือ

- ๑)..... แปลว่า.....
- ๒)..... แปลว่า.....

๑๓. อดีตกาลแบ่งเป็น ๒ กาล คือ

- ๑)..... แปลว่า.....
- ๒)..... แปลว่า.....

๑๔. ปัจจัยกิริยากริยาศัพท์มีทั้งหมด.....ตัว แบ่งเป็น.....กลุ่มตามวาก

- ๑)หมวดกิตปัจจัย มีปัจจัย.....ตัวคือ.....
- ๒)หมวดกิจปัจจัย มีปัจจัย.....ตัวคือ.....
- ๓)หมวดกิกิตปัจจัย มีปัจจัย.....ตัวคือ.....

๑๕. ปัจจัยกิริยากริยาศัพท์ในหมวดกิตปัจจัยเป็นได้ ๓ วาก คือ

- ๑).....
- ๒).....

๑๖. ปัจจัยกิริยากริยาศัพท์ในหมวดกิจปัจจัยเป็นได้ ๓ วาก คือ

- ๑).....
- ๒).....
- ๓).....

๑๗. ปัจจัยกิริยากริยาศัพท์ที่แจกด้วยวิภัตตินามไม่ได้มี ๓ ตัว คือ.....

๑๘. ปัจจัยกิริยากริยาศัพท์ที่แจกด้วยวิภัตตินามได้มี ๗ ตัว คือ.....

๑๙. สกัมมธาตุเมื่อลง อนิย, ตพพ ปัจจัย เป็นได้ ๒ วากคือ

- ๑).....
- ๒).....

๒๐. อกัมมธาตุเมื่อลง อนิย, ตพพ ปัจจัย เป็นได้ ๒ วาก คือ

- ๑).....
- ๒).....

กิริยาภิกถ์ แบบฝึกหัดที่ ๒ ประกอบ อนาคต ปัจจัย (หมวด ฎ)

๑. จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ถูก และเติมเครื่องหมาย ✕ ลงในข้อที่ผิด

- .....๑) อนาคต ปัจจัยเป็นได้ ๒ วาจก คือ กัตตุวาจก และเหตุกัตตุวาจก
- .....๒) อนาคต ปัจจัย เป็นปัจจุบันกาล แปลว่า ...อยู่, เมื่อ...
- .....๓) ตวนตุ, ตาวี ปัจจัยอยู่คนละหมวดกับ อนาคต ปัจจัย
- .....๔) เมื่อลง อนาคต ปัจจัยหลังธาตุทั้ง ๘ หมวดไม่ต้องลงประจำหมวดธาตุด้วย
- .....๕) ธาตุที่นำมาประกอบกับ อนาคต ปัจจัยที่เป็นกัตตุวาจกใช้กัมมธาทูอย่างเดียวกันเท่านั้น
- .....๖) ธาตุที่นำมาประกอบกับ อนาคต ปัจจัยที่เป็นเหตุกัตตุวาจกใช้กัมมธาทูอย่างเดียวกันเท่านั้น
- .....๗) กิริยาภิกถ์ที่ลง อนาคต ปัจจัยไม่ต้องแจกด้วยวิภัตตินาม นำไปใช้ได้เลย
- .....๘) เอกสระธาตุที่เป็นสระ อุ, อุ พุทธิ์ อุ, อุ เป็น โอ หรือแปลง โอ เป็น ว ก่อนลง อนาคต ปัจจัย
- .....๙) เอกสระธาตุที่เป็นสระ อิ, อี พุทธิ์ อิ, อี เป็น เอ หรือแปลง เอ เป็น ย ก่อนลง อนาคต ปัจจัย
- .....๑๐) เอกสระธาตุที่เป็นสระ อา นิยมทำทวารภาวะธาตุก่อนลง อนาคต ปัจจัย
- .....๑๑) เอกสระธาตุที่เป็นสระ อา บางตัวไม่ต้องทำทวารภาวะธาตุก่อนลง อนาคต ปัจจัยก็ได้ เช่น เทนโต
- .....๑๒) ปิวนโต ตีมอยู่ มาจาก ปิว ธาตุในความติม
- .....๑๓) ติฏฐนโต ยืนอยู่ มาจาก ติฏฐ ธาตุในความยืน
- .....๑๔) เนนโต นำไปอยู่ มาจาก นิ ธาตุในความนำไป
- .....๑๕) เมื่อประกอบกิริยาด้วย อนาคต ปัจจัยเป็นกัตตุวาจก มีวิธีการพุทธิ์สระต้นธาตุเหมือนกับอาขยาต

๒. เติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องครบถ้วน (องค์ประกอบใดไม่มีไม่ต้องใส่)

๑) ติฏฐนโต	ยืนอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๒) ปิวนตี	ติมอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๓) ปิลนธนโต	ประดับอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๔) วิหรนโต	ประทับอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๕) อวหนโต	นำมาอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๖) อากจณนโต	มาอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๗) ปุเรนโต	ยัง...ให้เต็มอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๘) ปริเยสนโต	แสวงหาอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๙) โอวหนโต	กล่าวสอนอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๐) ปวฏฐนโต	กลิ้งเกลือกอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๑) คจณนโต	ไปอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๒) ปพพชนโต	เมื่อบวช	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๓) กนทนโต	คร่ำครวญอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๔) สงชิปนโต	ย่ออยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ

๓. จงจับคู่ข้อความภาษาบาลี-ไทยต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

.....๑) มาเรณูโต	ก. ตายอยู่
.....๒) คจฉนตา	ข. เบียดเบียนอยู่
.....๓) วิรวนตสส	ค. ไปตามอยู่
.....๔) อโนกกมมตสส	ฆ. ไม่ได้อยู่
.....๕) ปคฆรนต์	ง. ถอยกลับอยู่
.....๖) อลภนตา	จ. กลิ้งเกลือกอยู่
.....๗) อุทธรนต์ยา	ฉ. เทียวไปอยู่
.....๘) มรนต์สส	ช. ยัง...ให้ตายอยู่
.....๙) ปวภูณตสส	ฌ. นำไปอยู่
.....๑๐) จรนต์	ญ. เกือบอยู่, ยกขึ้นอยู่
.....๑๑) ปฏิกกมมตสส	ฎ. ไม่ก้าวลงอยู่
.....๑๒) อติกกมมตสส	ฐ. ไปอยู่
.....๑๓) อนเวนต์	ฑ. ไหลออกอยู่
.....๑๔) วหโต	ฒ. ก้าวล่วงอยู่
.....๑๕) พารนต์	ณ. ร้องอยู่

๔. จงประกอบธาตุ ปัจจัย วิภัติต่อไปนี้ให้สำเร็จเป็นกริยาภิกถ์และแจกให้เป็นบุคลิขณ์ ปฐมวิภัติ เอกวจนะ

๑) นมสฺส+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๒) คม+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๓) โโอ+กิริ+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๔) อุ+ปต+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๕) อนฺ+วตต+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๖) ปริ+จช+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๗) ปุจฺฉ+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๘) วนท+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๙) อุ+ป+สํ+กม+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๐) ยาจ+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๑) วส+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๒) ลภ+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๓) นิ+กม+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๔) ปริ+วิส+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๕) ปฏฺิ+ชคค+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....

กิริยาภิกตัก แบบฝึกหัดที่ ๗ ประกอบ อนุต ปัจจัย (หมวด รุช)

๑. จงจับคู่คำนามนาม กับ คำกิริยาภิกตักให้มีลิงค์ วจนะ และวิภัตติตรงกัน

.....๑) ปุริโส	ก. เกเส มุณจนตี.	(ผู้สยายอยู่ ซึ่งผม ท.)
.....๒) สิสเส	ข. ปาการิ ลิมปนตสมา.	(ผู้ฉาบทาอยู่ ซึ่งกำแพง)
.....๓) เสฏฐินา	ค. ภตตํ ภูณชนตสมิ.	(ผู้กินอยู่ ซึ่งข้าว)
.....๔) เวชขานํ	ฆ. คณชิกํ ภินทโต.	(ผู้เคาะอยู่ ซึ่งระฆัง)
.....๕) ถปติสมา	ง. สุตตานิ กนตุนตีโย.	(ผู้ป้อนอยู่ ซึ่งด้าย ท.)
.....๖) กณญา	จ. ทวารานิ รุณนเต.	(ผู้ปิดอยู่ ซึ่งประตู ท.)
.....๗) นาริโอ	ฉ. ปุวั ภูณชนโต.	(ผู้กินอยู่ ซึ่งขนม)
.....๘) กุมาริกาย	ช. ชรราวาเส นิพพินทนต์ยิ.	(ผู้เปื้อน่าย ใน การอยู่ครองเรือน)
.....๙) วฐนํ	ฌ. เตลานิ อาสิณจนเตหิ.	(ผู้หยอดอยู่ ซึ่งน้ำมัน ท.)
.....๑๐) โจริหิ	ญ. กสเก หีสตา.	(ผู้เบียดเบียนอยู่ ซึ่งชวานา ท.)
.....๑๑) ปุริสํ	ฎ. ธนํ วินทนต์ยา.	(ผู้ประสບอยู่ ซึ่งทรัพย์)
.....๑๒) มุนิสมิ	ฐ. รุกขานิ ฉนทนต์.	(ผู้ตัดอยู่ ซึ่งต้นไม้)
.....๑๓) ภิกขุสส	ฑ. วิริยํ อนนุญจนตินี.	(ผู้ตามประกอบอยู่ ซึ่งความเพียร)
.....๑๔) กณญายํ	ฒ. เกสชชํ ปีสนตานิ.	(ผู้บดอยู่ ซึ่งเกสัช)
.....๑๕) ปุริเสหิ	ณ. ปสาธนํ วิลุมปนตีหิ.	(ผู้ปล้นอยู่ ซึ่งเครื่องประดับ)

๒. เติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องครบถ้วน (องค์ประกอบใดไม่มีไม่ต้องใส่)

๑) ปริภุณชนโต บริโภคอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๒) วิมุณจนตี ปล่อยอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๓) นิพพินทนต์ หน่ายอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๔) อาสิณจโต หยอดอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๕) ยุณชนตสส ประกอบอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๖) กนตุนโต ผ่าอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๗) ภินทาเปนโต ยัง...ให้เคาะอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๘) ฉินทนต์เตน ตัดอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๙) อาลิมปนโต สุมอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๐) วิลุมปนโต แย่งอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๑) ปีสนโต บดอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๒) หีสตา เบียดเบียนอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๓) รุณนตํ ปิดอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ
๑๔) ริณจนโต รดอยู่	.....	บทหน้า.....	ธาตุ.....	ปัจจัย(อา.).....	ปัจจัย(กิต.).....	วิภัตติ

๓. จงจับคู่ข้อความภาษาไทย-บาลีต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

.....๑) ซึ่งบุรุษ ผู้บริโภคอยู่ ซึ่งภัตตร.	ก. กากะ มंसานิ วิลุมปนเต.
.....๒) แก่ผู้รู้ ท. ผู้ประสพอยู่ ซึ่งทรัพย์.	ข. มนุสเส หีสนโต โจโร.
.....๓) ของเศรษฐี ผู้นำอยู่ ในการครองเรือน.	ค. อิตถินํ รชชโย ฉินทนต์ินํ
.....๔) อันครุ ผู้หยอดอยู่ ซึ่งน้ำมัน.	ฌ. สุตตํ กนตนต์ิยา อิตถิยา.
.....๕) แก่หญิงสาว ผู้บดอยู่ ซึ่งเภสัช	ง. ธนํ วินทนต์านํ มุนินํ.
.....๖) อ.โจร ผู้เบียดเบียนอยู่ ซึ่งมนุษย์ ท.	จ. ปุวั ฤณชนต์ินํ อิตถินํ.
.....๗) เมื่อหญิง ท. ผู้ตัดอยู่ ซึ่งเชือก ท.	ฉ. อิตถินํ ปสาธนานิ โอมฤณจนต์ินํ.
.....๘) จากหญิง ผู้กรออยู่ ซึ่งด้าย.	ช. ครุณา เตลํ อาสิณจนต์น.
.....๙) ซึ่งกา ท. ตัวแย่งอยู่ ซึ่งเนื้อ ท.	ฌ. ภิกขุสุ วิหารํ คจจนต์ส.
.....๑๐) ครั้นเมื่อพระราชารบอยู่ กับ ด้วยโจร ท.	ญ. ขตติเยน นครํ รุณชนต์น.
.....๑๑) แก่หญิงสาว ท. ผู้กินอยู่ ซึ่งขนม.	ฎ. ภาตตํ ปริภุณชนต์ํ ปุริสํ.
.....๑๒) อันกษัตริย์ ผู้ล้อมอยู่ ซึ่งเมือง.	ฐ. รณญเญ โจเรหิ สทธี ฤณชนต์.
.....๑๓) แก่ช่างไม้ ท. ผู้ฉาบอยู่ ซึ่งฝาเรือน.	ฑ. ฆราวาเส นิพพิทนต์สส เสณฺฐิสส.
.....๑๔) ของหญิง ท. ผู้ถอดอยู่ ซึ่งเครื่องประดับ ท.	ฒ. วรุธยา เกสชชํ ปีสนต์ิยา.
.....๑๕) ครั้นเมื่อภิกษุ ท. ไปอยู่ สู่วิหาร.	ณ. ภิตตี ลิมปนตานํ ถปตีนํ.

๔. จงประกอบธาตุ ปัจจัย วิภัตติต่อไปนี้ให้สำเร็จเป็นกิริยาภิกตัก และแจกตามแบบ อี การันต์ในอิตถิลิงค์ (นารี)

๑) ฤษ+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๒) รุช+อ+อนต+โย	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๓) วิ+มฺจ+อ+อนต+อํ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๔) ภิท+อ+อนต+นา	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๕) วิ+ลিপ+อ+อนต+หิ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๖) ฉิท+อ+อนต+ส	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๗) ลุพ+อ+อนต+นํ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๘) วินท+อ+อนต+สฺมา	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๙) ปีส+อ+อนต+สฺมี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๐) หีส+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๑) อา+ลิจ+อ+อนต+สุ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๒) ริจ+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๓) อนฺ+ยฺช+อ+อนต+โย	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๔) ปริ+ฤษ+ณ+าเป+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๕) กติ+อ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....

กิริยาภิตกั แบบฝีกหัดที่ ๘ ประกอบ อนุด ปัจจัย (หมวด ทิว)

๑.ก่อนลง อนุด ปัจจัยหลังอนนทสรธาตุในหมวด ทิว ธาตุให้เปลงที่สดุธาตุกับ ย ปัจจัยเป็นอย่งอื่นมีกฎการเปลงดังนี้

- ๑) แเปลง จ กับ ย เป็น.....
- ๒) แเปลง ช กับ ย เป็น.....
- ๓) แเปลง ต กับ ย เป็น.....
- ๔) แเปลง ท กับ ย เป็น.....
- ๕) แเปลง ฐ กับ ย เป็น.....
- ๖) แเปลง น กับ ย เป็น.....
- ๗) แเปลง ป กับ ย เป็น.....
- ๘) แเปลง ภ กับ ย เป็น.....
- ๙) แเปลง ม กับ ย เป็น.....
- ๑๐) แเปลง ย กับ ย เป็น.....
- ๑๑) แเปลง ล กับ ย เป็น.....
- ๑๒) แเปลง ว กับ ย เป็น.....
- ๑๓) แเปลง ส กับ ย เป็น.....
- ๑๔) แเปลง ห กับ ย เป็น.....
- ๑๕) แเปลงที่สดุธาตุของ ชน ธาตุ เป็น.....

๒.เติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องครบถ้วน (องคัประกอบใดไม่มีไม่ต้องใส่)

- ๑) ขียนตุี ต่าอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๒) คายนตุี ชั้ร่องอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๓) นหายนตุี อบอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๔) มุจจนตุี พันอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๕) นจจนตียา ฟ้อนอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๖) รชชนตียิ ยินตืออยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๗) ภิชุชโตี แตกอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๘) พุชฌตยา รู้้อยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๙) หณณนตสส เตือต้อร่อนอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๐) กุปปนตุี โกรธอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๑) ลิปนตุี เปื้อนอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๒) วินสสโตี ฉิบหายอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๓) กิลิสสนโตี เศร้าหมองอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๔) มุยหนตุี หลงอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ

๓. จงจับคู่ข้อความภาษาบาลี - ไทยต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

.....๑) ปวายนโตะ	ก. สำเร็จอยู่
.....๒) นิปผชชุนโตะ	ข. สมทานอยู่
.....๓) วิชายนตี	ค. ยินดีอยู่
.....๔) ชายนโตะ	ฅ. ยัง...ให้ฉิบหายอยู่
.....๕) สมทียนตา	ง. ฟุ้งไปอยู่
.....๖) สนนยหนโตะ	จ. ผู้ประทุษร้ายอยู่
.....๗) ตุสสนโตะ	ฉ. ผู้ประมาทอยู่
.....๘) วินาเสนโตะ	ช. กำเริบอยู่
.....๙) ปทุสสนตสส	ฅ. เกิดอยู่
.....๑๐) ปรีตสสนตานัน	ญ. โลกอยู่
.....๑๑) ชุพภนโตะ	ฎ. สำเร็จอยู่
.....๑๒) ลุพภนเตหิ	ฐ. ผู้สะดุ้งอยู่
.....๑๓) ตปนตีสุ	ฑ. ผูกอยู่
.....๑๔) สีชฅนโตะ	ฒ. คลอดอยู่
.....๑๕) ปมชชตา	ณ. ผู้เดือดร้อนอยู่

๔. จงประภอบธาตุ ปัจจัย วิภตติต่อไปนั้ให้สำเร็จเป็นภิริยาภิกตัก และแจกตามแบบ อี ภารันตีในอิตถิลิงค์ (นารี)

๑) รุจ+ย+อนต+สึ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๒) มุจ+ณ+อนต+โย	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๓) สช+ย+อนต+อ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๔) นต+ย+อนต+นา	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๕) ฉิท+ย+อนต+หิ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๖) ภิท+ย+อนต+ส	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๗) อุ+มท+ย+อนต+น	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๘) ป+มท+ย+อนต+สุ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๙) พุช+ณ+อนต+สึ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๐) สุช+ณ+เป+อนต+สึ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๑) ปฎิ+วิธ+ณ+อนต+สึ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๒) สึช+ย+อนต+สมี	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๓) วิธ+ย+อนต+สุ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๔) สุส+ณ+อนต+สึ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....
๑๕) ตุส+ณ+อนต+สึ	สำเร็จรูปเป็น.....แปลว่า.....

กิริยาภิกษุ แบบฝึกหัดที่ ๙ ประกอบ อนาคต ปัจจัย (หมวด ส)

๑.เติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องครบถ้วน (องค์ประกอบใดไม่มีไม่ต้องใส่)

- ๑) สุณนโต ฟังอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๒) อาวุณนตี ร้อยอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๓) สาเวนโต ยัง...ให้ฟังอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๔) ปฏิสสุณนตี ฟังตอบอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๕) สกุกุณนโต อาจอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๖) ปาปนโต ยัง...ให้ถึงอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๗) ปาปุณนตี บรรลุลอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๘) ปหินนเตน ส่งไปอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๙) สรุณนโต สำรวมอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๐) สวายนตี ยัง...ให้ฟังอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๑) ปฏิสสุณิ ฟังตอบอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๒) อาวุณโต ร้อยอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๓) ปหินตา ส่งไปอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ
- ๑๔) สวายิ ยัง...ให้ฟังอยู่ .....บทหน้า.....ธาตุ.....ปัจจัย(อา.).....ปัจจัย(กิต.).....วิภัตติ

๒.จงจับคู่ข้อความภาษาบาลี-ไทยต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

.....๑) อ.บุรุษ ผู้ฟังอยู่ ซึ่งธรรม.	ก.สาสนิ ปหินนตี เสฎฐิ.
.....๒) อ.หญิง ผู้ฟังอยู่ ซึ่งธรรม.	ข.ภิกขุณา กาเยน สรุณนเตน.
.....๓) ซึ่งเศรษฐี ผู้ส่งไปอยู่ ซึ่งข่าวดาสน.	ค.เถริยา อนาคามิผล ปาปุณนตียา.
.....๔) ซึ่งเศรษฐินิ ผู้ส่งไปอยู่ ซึ่งข่าวดาสน.	ฌ.กุมาริกานิ มาลาโย อาวุณนตินิ.
.....๕) อันภิกษุ ผู้สำรวมอยู่ โดยกาย.	ง.ธมมิ สุนนติโย อิตถิโย.
.....๖) อันภิกษุณิ ผู้สำรวมอยู่ โดยวาจา.	จ.มาตริ สัจิปาเส สุตตํ อาวุณนตียิ.
.....๗) แก่พระเถระ ผู้บรรลุลอยู่ ซึ่งโสดาปัตติผล.	ฉ.ธมมิ สุนนตียา นาคิยา.
.....๘) แก่พระเถรี ผู้บรรลุลอยู่ ซึ่งอนาคามิผล.	ช.ธมมิ สุนนิ ปุริโส.
.....๙) เมื่อเด็กหญิง ท. ร้อยอยู่ ซึ่งพวงมาลัย ท.	ณ.ภิกขุณิยา วจสา สรุณนตียา.
.....๑๐) เมื่อเด็กชาย ท. ร้อยอยู่ ซึ่งพวงดอกไม้ ท.	ญ.ปิตรี สัจิปาเส สุตตํ อาวุณนเต.
.....๑๑) ของนางนาค ผู้ฟังอยู่ ซึ่งธรรม.	ฎ.สาสนิ ปหินนตี เสฎฐินิ.
.....๑๒) ของพญานาค ผู้ฟังอยู่ ซึ่งธรรม.	ฐ.เถรสส โสดาปัตติผล ปาปุณโต.
.....๑๓) ครั้นเมื่อมารดา ร้อยอยู่ ซึ่งด้าย ที่บ่วงแห่งเข็ม.	ฑ.ธมมิ สุนโต นาคสส.
.....๑๔) ครั้นเมื่อบิดา ร้อยอยู่ ซึ่งด้าย ที่บ่วงแห่งเข็ม.	ฒ.ธมมิ สุนนตี อิตถิ.
.....๑๕) อ.หญิง ท. ผู้ฟังอยู่ ซึ่งธรรม.	ณ.กุมารานิ มาลาโย อาวุณนตานิ.

๓.จงประกอบธาตุ ปัจจัย วิภัตติต่อไปนี้ให้สำเร็จเป็นกริยาक्ति์และแจกตามแบบ อ การันต์ในปุงลิงค์ (บุรุษ)

๑)สุ+ณา+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๒)วุ+ณา+อนต+โย	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๓)ป+อป+อุณา+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๔)ป+หิ+ณา+อนต+อ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๕)สาธ+อุณา+อนต+นา	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๖)ปี+ณา+อนต+ส	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๗)สภ+อุณา+อนต+สุ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๘)ป+อป+เณ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๙)สุ+ณย+อนต+สมิ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๐)สุ+เณ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๑)อนุ+สุ+ณา+อนต+สุม	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๒)ปฏี+สุ+ณา+อนต+สมิ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๓)สั+วุ+ณา+อนต+หิ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๔)อา+ป+อุณา+อนต+สุ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๕)อา+ราธ+เณ+อนต+ลี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....

๔.จงแจก สุนนต (ฟังอยู่) ตามแบบ ภควนตุ มาตุ

ลำดับ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป.		
ท.		
ต.		
จตุ.		
ปญ.		
ฉ.		
ส.		
อา.		

๕.จงแจก สุนนต (ฟังอยู่) ตามแบบ อี การันต์ในอิตถิลิงค์ (นารี) มาตุ

ลำดับ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป.		
ท.		
ต.		
จตุ.		

กิริยาภิกษุ แบบฝึกหัดที่ ๑๐ ประกอบ อนาคต ปัจจัย (หมวด ก)

๑.เติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้องครบถ้วน (องค์ประกอบใดไม่มีไม่ต้องใส่)

- ๑) ปริชาโนโต รู้รอบอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๒) ชินโนโต ชนระอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๓) ปราชินนตี แพ้อยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๔) อัจฉินนตียา สั่งสมอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๕) มินโนโต ตวงอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๖) กิณนเตน ชื้ออยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๗) วิกกินโนโต ขายอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๘) โอปุณนโนโต โปรยอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๙) ธุนนตีสู กำจัดอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๑๐) ลุณั ก่ียวอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๑๑) อภิตถุณั ชมเชยอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๑๒) วินิจฉินตา วินิจฉัยอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๑๓) นิมนนินตัม เนรมิตอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ
- ๑๔) นิตถุณั ทอดถอนอยู่ ..... บทหน้า..... ชาติ..... ปัจจัย(อา.)..... ปัจจัย(กิต.)..... วิภัติติ

๓.จงจับคู่ข้อความภาษาบาลี-ไทยต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

.....๑) อ.ภริยา ผู้ซื้ออยู่ ซึ่งดอกไม้ ท.	ก.สตุถารา อธิกรณ์ วินิจฉินตา.
.....๒) อ.ภริยา ท. ผู้ขายอยู่ ซึ่งดอกไม้ ท.	ข.พุทธี กิเลส วิชินนตัม.
.....๓) ซึ่งเต็กหญิง ผู้ปรยอยู่ ซึ่งดอกไม้ ท.	ค.ธนั อัจฉินนตียา อุปาสิกาย.
.....๔) ซึ่งพระพุทธเจ้า ผู้ชนระอยู่ ซึ่งกิเลส ท.	ฌ.ธมมัม ชานโต ปิตุ.
.....๕) ซึ่งพระราชา ผู้ชนระอยู่ ซึ่งข้าศึก ท.	ง.มาตุ ปุปผานิ วิกกินนตียา.
.....๖) อันสามเณร ผู้กำจัดอยู่ ซึ่งความง่วง	จ.ปุปผานิ กิณนโต ทาโร.
.....๗) อันสามเณร ผู้กำจัดอยู่ ซึ่งความท้อแท้	ฉ.ปุปผานิ โอปุณนตี กุมาริกัม.
.....๘) แก่อุบาสก ผู้สั่งสมอยู่ ซึ่งบุญ ท.	ช.ธิตริ ปุปผานิ วิกกินนตียัม.
.....๙) เพื่ออุปาสิกา ผู้สั่งสมอยู่ ซึ่งทรัพย์.	ฌ.สตุถุ อธิกรณ์ วินิจฉินโต.
.....๑๐) ของธิดา ผู้รู้อยู่ ซึ่งธรรม.	ญ.ราชานัม รูปุ วิชินนตัม.
.....๑๑) ของบิดา ผู้รู้อยู่ ซึ่งศิลปะ	ฎ.ปุณณยานิ อัจฉินนตสส อุปาสกสส.
.....๑๒) เมื่อมารดา ขายอยู่ ซึ่งดอกไม้ ท.	ฐ.มิทธี ธุนตา สามเณเรน.
.....๑๓) ครั้นเมื่อธิดา ขายอยู่ ซึ่งดอกไม้ ท.	ฑ.ปุปผานิ วิกกินนตียัม ภริยาโย.
.....๑๔) อันพระศาสดา ผู้วินิจฉัยอยู่ ซึ่งอธิกรณ์.	ฒ.ธมมัม ชานนตียา ธิตุ.
.....๑๕) แก่พระศาสดา ผู้วินิจฉัยอยู่ ซึ่งอธิกรณ์	ณ.ถินั อัจฉินนตียา สามเณรียา.

๔.จงประกอบธาตุ ปัจจัย วิภัตติต่อไปนี้ให้สำเร็จเป็นกริยากิตก์และแจกตามแบบ อ การันต์ในปุงลิงค์ (ปุริส)

๑)กී+นา+อนต+สี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๒)ชี+นา+อนต+สมี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๓)ฐ+นา+อนต+นา	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๔)จี+นา+อนต+สุ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๕)ลฺ+นา+อนต+สี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๖)ญา+นา+อนต+สุ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๗)ฝุ+นา+อนต+สมา	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๘)วิ+นิ+ฉิ+นา+อนต+สี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๙)นิ+มา+นา+อนต+นํ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๐)อภิ+ณฺ+นา+อนต+หิ	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๑)ชี+ณาเป+อนต+	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๒)กී+ณาเป+อนต+สี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๓)วี+ณาเป+อนต+สี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๔)ญา+นา+ณาเป+อนต+สี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....
๑๕)โอะ+ฝุ+นา+ณาเป+อนต+สี	สำเร็จรูปเป็น.....	แปลว่า.....

๔.จงแจก ขานนต (รู้้อยู่) ตามแบบ ภควนตฺ มาตุ

ลำดับ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป.		
ท.		
ต.		
จตุ.		
ปญ.		
ฉ.		
ส.		
อา.		

๕.จงแจก ขินนต (ชนะอยู่) ตามแบบ อ การันต์ในปุงลิงค์ (ปุริส) มาตุ

ลำดับ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ป.		
ท.		
ต.		
จตุ.		